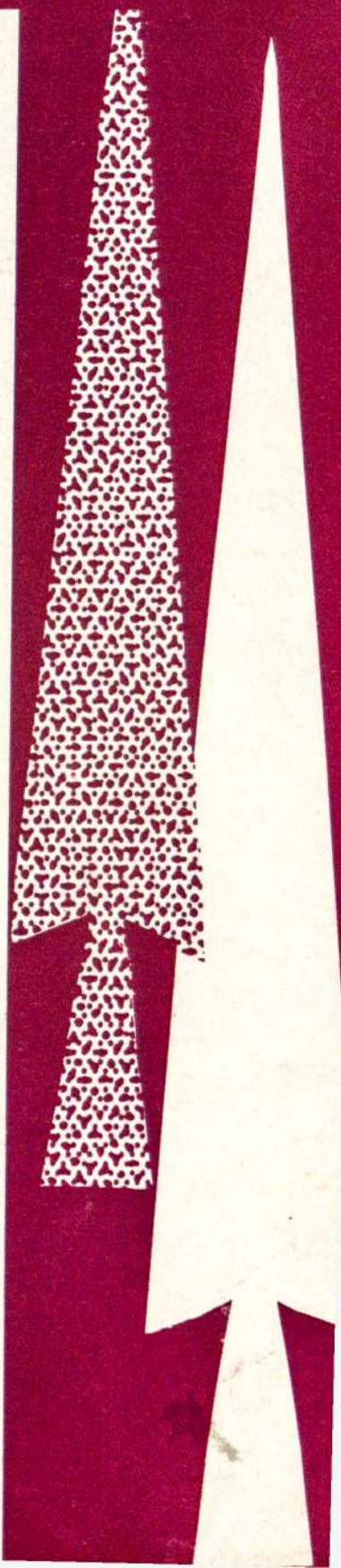

ASULTA

1966

LAPKRITIS

Nr. 9

turinys

Jie buvo partizanai	3
Pušelė	
Pupučio šlapias nuotykis	6
Linutė	
Nemariosios kanklės	9
P. Bendorius	
Mislės	11
Žaliajam miškely	12
S. M. J.	
Kareivėlis	15
Karališkoji šypsena	16
J. Slėnys	
Užmirštas tėvas	18
D. Lipčiūtė	
Užburtos birbynės	20
S. Tomarienė	
Bailių ir drąsuolių pašnekesys	25
N. Butkienė	
Pasaka be galo	27
Vytė Nemunėlis	
Truputį pagalvok	28
Vaisių galvosūkis	29
Mūsų kūryba	30
Šventės ir vardinės	32
St. Yla ir A. Salys	

ilustracijos

Ses. M. Eucharista — psl. 1, 6, 32
M. Eidukevičiūtė — 3, 9, 12
P. Osmolskis — 5, 8, 11, 15, 18, 20, 21, 22
Aldona S. — 16, 27
N. Banienė — 25
V. Stančikaitė — 26

IMMACULATA PRESS
Putnam, Connecticut 06260

EGLUTĖ

▲ vienintelis ▲
lietuviškas vaikų laikraštėlis
visame pasaulyje

9

lapkritis 1966

LEIDŽIA

Lietuvių Kultūros Institutas

REDAGUOJA IR ADMINISTRUOJA
Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys

metams — \$4.00

atskiras numeris 40¢

redakcijos ir administracijos
reikalais kreiptis:

“EGLUTĖ”

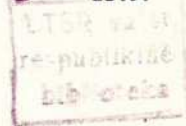
Immaculate Conception Convent

R. F. D. 2,

Putnam, Connecticut 06260

Atsiųsti rankraščiai tampa redakcijos nuosavybe. Redakcija rezervuoja sau teisę juos pakeisti ar sutrumpinti, pagal reikalą. “Eglutės” iliustracijų negalima naudoti kituose leidiniuose be redakcijos sutikimo.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly except July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Connecticut. 06260. Subscription \$4.00 yearly. Single copy 40¢. Entered as second class matter March 27, 1952, Putnam, Connecticut, under the act of March 3, 1879.

JIE BUVO PARTIZANAI

Pušelė

Spalvingos rudens varšos lašėjo lapų pakraščiais. Klevalapiai vėjui pasiūbavus bangavo ore, kabinosi pakrūmėse ir slydo ant takų. Visur tik lapai, lapai. Šnara, čeža krūvos prie medžių kamienų. Saulytė, besimaišydama tarp debesų, spinduliukus metė į žemę, bet jie buvo šalti. Visai nešildė Jurgiuko rankučių, kai jis gaudydamas lapus užgriebdavo spindulių trupinius, mirgančius tarp šakų.

— Jurgiuk, eik į vidų, — tarpdury pasigirdo mamytės balsas.

— O kur tėtukas, ar jis jau vakarieniauja?

— Tėtukas čia. Plauna rankas.

— Gerai. Tuoju ateinu. Kas bus vakarienei?

— Vakarienė jau ant stalo.

— Tikrai?

Karšti kukuliai pūpsojo baltam grietinės mirkale. Sugruzdėje spirgučiai traukėsi į dubenio pakraščius.

Kai visi susirinko, tėtukas sukalbėjo maldą. Vos tik spėjo persižegnoti, kai pasigirdo piktas Pilkio urzgimas už durų.

— Tėtuk, tėveli, kas ten slenka palange! — durdamas pirštuku į stiklą šnabždėjo Jurgiukas.

— Jurgiuk, neišdurk stiklo, — rangydamasi užstalėje nerimo Alytė. — Tada pro skylę tikrai kas nors galės įlįsti.

— Ale, tylėk, aš noriu pamatyti kas ten yra, — kabindamasis į tėvelio rankovę tempė jį prie lango Jurgiukas.

— Tik eik nuo to lango. Kai duos kas per nosį, tai bus tau.

— Ale, ar tu netylėsi? Sakiau, kad tylėk, — pusbalsiai pešėsi vaikai. Tėvelis, prigesinęs šviesą,ėjo prie durų. Kažkas pro kampa šmėkštelėjo ir dingo. Kai visai atidarė duris, jau nieko nebuvo.

— Kas čia per baidyklės šį vakarą. Jurgiuk, tu eik į vidų, o aš dar paeisiu iki tų krūmų. Š-š-š-š — atsargiai, kažin kas ten prie upeliuko krūmuose šnabžda.

Staiga kaip iš žemių išlindo du pilki sutvėrimai — lyg stulpai, lyg žmonės.

— Ė, vyrai, ką jūs čia darote?!... Tai tu, Andriau... Ir Petras! Ir kokių balų čia bastotės, kaip pabaisos. Einam į vidų, vakarienė ant stalo.

— Nesmarkauk, mes ne baidyklės, o ten prie upeliuko tikrai yra kokia raganos šluota, mačiau kaip pamojavo.

— Ė, didelis čia daiktas. Tebūna kad ir ragana. Na, einam, kukuliai atšals ir spirgai sumirks. Vyrai, ar valgėte pietus? — paklausė Jurgiuko tėvelis.

— Pietūs, šiandien! Neprisimenu, ar vakar valgėm.

— Už tai ir maišosi akyse raganos šluota.

Vakarienės metu mamytė vis tai šį tai tą nešė ir nešė ant stalo. O Petras su Andriumi, kad valgė tai valgė, o kas liko susidėjo į kišenes ir tą patį vakarą išėjo.

— Tėveli, kodėl Andrius su Petru tokie purvini?

— Kodėl jie tokiom... tokiom negražiom barzdom apžėlę? Ir ką jie ten tuose maišuose turėjo? Ir kodėl jie taip daug valgė? Niekad nemačiau, kad tu, tėveli, taip daug valgytum! — papylė eilę klausimų Jurgiukas. Į visus tuos klausimus tėvelis tepasakė:

— Jurgiuk, jie eina sargybą, kad mes galėtume ramiai miegoti. O dabar kalbėdami vakaro maldele nepamirškim ir Andriaus su Petru.

— Gera, tėtuk. Ką reikia sakyti, ko jiems prašyti?

— Jiems daug ko reikia, kaip pats matei. Svarbiausia, kad jie neturi namų, o dabar šalta.

Kai vaikai baigė savo įprastas maldas, kalbamas prieš einant miego, jie dar pridėjo:

— Dievuli, kad Andrius ir Petras nebūtų tokie purvini ir, kad nebūtų tokie apžėlę, barzdačiai. Ir kad niekad, niekad nebūtų alkani, — kumštelėjo Jurgiukui Alytė.

— Palauk, dar kad namus turėtų.

— Gera, kad namus.

Po maldos vaikai kūlverčiais sulindo į lovas.

Ruduo ritosi miškais, vaikėsi paskutinius vasaros likučius. Korėsi į medžių šakas, žarstė lapus kur pakliuvo. Vieną šaltą lapkričio naktį, kai lietaus burbuliukai teškeno į langus, lašėjo nuo stogų ir pa-

mažu slinko kaulėtom medžių šakom, Jurgiukas ir Alytė miegojo, šiltai apklostyti. Bet juos prižadino vidunaktį neįprastas triukšmas. Visas namas bruzdėjo. Mamytė ką nugriebdama rinko ir dėjo į maišus. Tėvelis skerečiojo rankomis, bandė rusiškai aiškinti, bet niekas jo neklausė, tik vienas ruselis taip piktai treptelėjo koja, kad Jurgiukas pradėjo klykti. Atsibudo ir Alytė. Mamytė paskubomis aprenge, aptūnojo vaikus.

— Mamyte, kur mes einam? Dar naktis! Kodėl tu nemiegi ir mums neleidi išsimiegoti?

— Einam, vaikučiai, einam. Tėte, ar tu viską turi?

— Aš nieko neturiu. Galva ant pečių vos laikosi.

— Alyte, tavo lėlė va, ties lova.

— O kur mano katinėlis?

— Mamyte, kur Rainiukas? Ir jis turi važiuoti kartu.

— Palik katinėlį. Jis dar miega.

— Ne, ne. Jei aš nemiegu tai nė jis negali. Mamut, ar jis irgi važiuos?

— O kur Pilkis? Tėveli, Pilkis! Jis jau atbėga pro klėčio kampą tėteli, tik nepalikim, — maldavo vaikai.

— Tėveli, kur mes važiuojam?

— Nežinau, vaikai.

— Kodėl naktį ir dar lyjant?

— Nežinau.

— Kodėl mus prižadino, aš taip noriu miegiuko! — verkšleno Alytė.

— Kada mes parvažiuosim į namučius?

— Nežinau, vaikučiai.

— Tėveli, tu žinai. Mamytė sakė, tu viską žinai.

— Žinau daug, vaikeli, bet ne viską. Žinau kodėl mus veža, bet nežinau kada atgal parveš.

— Tėveli, o kodėl mus veža?

— Atsimenat, vaikučiai, kaip prieš dvi savaites mes pavalgydinom Andrių ir Petrą — už tai mus veža, nes jie buvo partizanai.

Pro šnarantį lietų ir vėją, nakties glūdumoj pasigirdo išvežtųjų daina:

— *Išplėšė mums laisvę brangiausią,*

Kai linko nunokę rugiai.

Su gelstančiais rudens lapais

Tėvynę, namus palikau.

PUPUČIO ŠLAPIAS NUOTYKIS

Linutė

Jau antra diena kai visą popietę lyjo. Mažoji urvelio grindys beveik nudilo nuo Pupučio nekantrių žingsnių. Jis negalėjo ištupėti vietoj. Nuo durų prie lango, nuo lango prie durų bėgo peliukas.

— Puputi, dar kilimą man nudėvėsi, šitaip belakstydamas. Atsisėsk ramiai ir klijuok savo ženkliukus, arba užsivilk lietpaltį ir bėk lauk, — pagaliau tarė mama pelė, lėtai maišydama rūkstančius kiškio kopūstus.

Puputis sustojo vietoj. Tas “arba” dažnai taip keistai veikia. Jis tylėjo pilnas tris minutes ir galų gale nusprendė eit lauk. Juk jis turėjo tik vieną sykį tenaudotą žalią lietpaltį ir tokią pat kepuraite — su skylutėmis ausims iškišti.

— Tai būt juokinga, jei koks kiškutis manytų, kad aš kiškio kopūstas, išdygęs po lietaus... Bent **jam** būt juokinga, — pagalvojo Puputis, atsiminęs ką kiškiai daro su tais kopūstais.

Šliumpt-šliumpt-šliumpt, žygiavo Puputis per balas. Kartais jis įsivaizdavo, kad jis laivas; kartais, kad kokia keista žuvis. Juk jis galėjo galvoti ką nori, lietaus balutės visai nepaisė.

Bet staiga nei iš šio nei iš to, griaustinis taip smarkiai sugriaudė, kad Pupučio ūsai išsirikiavo kaip smuiko stygos. Didžiuliai lietaus lašai pradėjo taip smarkiai kristi, kad Puputis nėrė po artimiausiu krūmu.

Šlapia žolė kuteno Pupučio kojytes. Lašai nuo krūmo šakų barbeno jam ant žalios kepurytės. Ne taip jau jauku, bet kągi, bent griaustinis nesuras.

— He, he, varliuk! Ar sušlapai, ar griaustinio išsigandai? — prabilo storas balsas iš kažkokio tamsaus kampo.

Puputis krūptelėjo, bet bandė visai ramiai atsakyti:

— Aš visai nieko nebijau, aš čia tik taip sau... Ir dar norėčiau tamstą apšviesti, kad aš ne joks varliukas!

Peliukas kalbėjo aiškiai ir garsiai, bandydamas nedrebėti, kai griaustinis vėl sudundėjo.

— Pupt, pupt, tik nepyk, susimildamas, — nusijuokė balsas, kalbėdamas taip pat iškilmingai kaip Puputis.

— O kaip jūs atspėjot mano vardą? — nustebė Puputis.

— Vardą? Ne, gaila, nežinau tamstytės vardo. Aš tai vadinuos Grybas Baravykas. Turbūt apie mane girdėjai — hmmm, visokie poetai ir rašytojai apie mane rašo. Tik anądien vienas atėjo, apžiūrėjo ir visą puslapį prirašė...

— O, žinau — tai jūs visų grybų pulkauninks! — nudžiugo Puputis, prisiminęs iš mamos išmoktą eilėraštį, ir nedrąsiai pridėjo, — mano vardas Puputis.

— Nagi va, ir esam pažįstami, ir ką pasakysi, — draugiškai atsakė grybas.

— Tai jūs turbūt esat labai išmintingas, — vėl tarė peliukas.

— Na, na, ką jau, ką jau... — kukliai pertraukė baravykas.

— Aš labai norėčiau sužinoti, kam lietus reikalingas. Jau antrą dieną turiu namie sėdėti!

— Oho-ho! Ogi ar dabar namie sėdi? Lietus juk nekanda ir griaustinis tik iš tolo pagrūmoja, kai gerai neišsimiega... O jei nebūt lietaus, ir mūs grybų nematytumėt. Mes gi po lietaus išdygstam.

Puputis nė nedrįso tokiu prakalbai atsakyti. Tik stovėjo išsižiojęs.

— Eikš, pačiupinėk, koks aš per sutvėrimas, — kvietė rudas grybas.

Puputis priėjo ir atsargiai palietė grybo aksominę nugarą. Ji buvo visa šlapia ir net žibėjo. Staiga, lietaus lašuose atsispindėjo saulutė.

— Oi, jau nustojo lyti! — pašoko Puputis ir jau norėjo bėgti takučiu. Jam buvo taip linksma, kad saulutė nušvito. Bet atsiminę, kad nemandagu taip palikti savo naują draugą, jis žemai nusilenkė ir tarė:

— Labai malonu buvo susipažinti su tamsta, dabar skubu apžiūrėti, kaip viskas atrodo po lietaus.

Puputis vos galėjo pastovėti vietoje. Grybas tik nusišypsojo ir bematant peliuko uodegytę švyst! ir dingo.

— Ai-jai-jai, jaunimėlis, — atsiduso storasis miško ponas ir nupurtė paskutinius lietaus lašus nuo žvilgančios nugaros.

NEMARIOSIOS KANKLĖS

Padavimas

Pagal P. Bendorių

Narsiai kariavo mūsų proseniai stabmeldžiai su būriais savo amžinųjų priešų, kryžiuočių. Be maldavimo pasigailėti, be dūsavimų ir verksmo žiūrėjo mirčiai į akis Lietuvos kareiviai, tautos gražybė, suprasdami, jog jie aukoja savo gyvybę karštai mylimai Lietuvai.

Tarp visų drąsios lietuvių kariuomenės eilių, narsiai baisiojo priešo užpuolimą pasitikusių, visur kur virė kruvinas mūšis, blizgėjo auksinės kanklės ir skambėjo galinga, iškilminga giesmė senio vaidilos Rimvydo. Jis stovėjo be ginklų, be kepurės, žilais, it sidabriniais plaukais švytuodamas.

Karštai žėrėjo tamsiai mėlynos senelio akys, galingai skambėjo jo balsas, žadindamas tautiečius ginti tėvynę ir nesigailėti savo gyvybės. Jo seni pirštai ant kanklių stygų lankstėsi, išduodami smarkią karo melodiją. Bet ir iki šiol neregėtas lietuvių narsumas negalėjo ilgai sulaikyti daug

skaitlingesnio ir geriau apsišarvavusio priešo. Jau krito du narsiausi kareiviai — senojo vaidilos sūnūs — Kęstutis ir Algirdas — tėvo ir visos Lietuvos viltis. Jie krito drauge, lyg du ąžuolai perkūno nutrenkti, o jų kraujo lašai ap-
taškė tėvo kanklių stygas.

Baisus prakeikimas lietuvių tautos žudytojams, mylimųjų sūnų užmušėjams, išsiveržė iš pabalusių vaidilos lūpų. It sužeistas liūtas, jis šoko ten, kur laukė visų didžiausias pavojus, ir švytuodamas savo kanklėmis, savo giesme kurstė lietuvių narsumą, liepdamas atkeršyti už užmuštus sūnus, už tėvynę, kurią neprieteliai norėjo pavergti. Kryžiuočiai, pamatę kad beginklis senis savo dainavimu labiau ir labiau gaivina mažėjantį narsuolių skaičių, nusprendė nutrenkti įkyrų žilabarzdį, ar sugauti ir nutildyti jo neapkenčiamas kankles amžinai.

Patys stipriausi kryžiuočiai užgulė senelį, bet lietuviai stipria siena apsupo jį, ir nors jų eilės retėjo, bet prieš suerzintus kryžiuočius iškilmingai tebestovėjo žilagalvis vaidila su aukso kanklėmis rankose...

Kruvinoji kova tęsėsi visą dieną, ir vos temstant kryžiuočiai tegalėjo pasidžiaugti pergale. Beveik visi lietuviai, visi jaunieji narsuoliai krito plačiame lauke. Paskutinis krito nuo paties kryžiuočių viršininko kardo senasis Rimvydas, kuris buvo stebuklingai išlikęs iki galo. Senis krito, kietai suspaudęs savo kankles ir jo sidabriniai plaukai užkrito ant paauksuotų stygų.

Laimėtojai ilgai linksminosi. Senojo vaidilos kūną užkasė drauge su jo kanklėmis. Sustingę pirštai dar stipriai jas laikė. Su baime kryžiuočiai užkasė senelį ir jo kankles, o paskutinė likusi styga, netyčia užgauta, suskambėjo liūdnai liūdnai ir jos aidas pasklido po visą nelaimingą šalį.

Nuo to laiko daug metų praslinko. Kryžiuočiai pradingo ir Lietuva apsikrikštijo. Ten, kur seniau ošė šimamečiai miškai, išaugo dideli miestai. Senasis lietuvių tikėjimas išliko tik pasakose ir istorijos lapuose, bet įkastos į

žemę kanklės nepranyko. Jos išliko per amžius... Ramus bet stiprus jų balsas gaudžia iš vienintėlės stygos ir kursto tėvynės, papročių, tautos praeities meilę.

Amžinai skambės kanklės ta viena nuostabia styga. Jų balsas susijungs su ažuolų ošimu, su lakštingalos suokimu ir su lietuvių dainomis... Taip pats vaidila išpranašavo, taip ir įvyko. Dar ir dabar žmonės vadina Lietuvą dainų kraštu. Sugriuvo pilys ir bokštai, žuvo galingieji valdovai, bet kanklių nuostabasis balsas pasiliko, nes jis giliai giliai įsmigo į žmonių širdis.

MISLĖS

1. Taip aukštas, kaip stogas; taip mažas, kaip pelė; taip saldus, kaip medus.
2. Krūme gimęs, krūme augęs, parėjęs namo — visus kampus išlandžioja.
3. Mažas šulinėlis, juodas vandenėlis, kas nori — girkšnoja ir baltais laukais nešioja.
4. Yra kalnas, bet ne kalnas; yra miškas, bet ne miškas; yra šakės, bet ne šakės.
5. Mažutis vyrutis medį kerta, ir skiedros nešoka.
6. Kai prikala ant kojų, vaikštau ant galvos.

(Mįslių atsakymai psl. 31)

ŽALIAJAM MIŠKELY

S. M. J.

Vieno veiksmo vaizdelis

MIEGOKI TYLIAI TU, PARTIZANE,
TAVĖS GIMTOJI ŠALIS LIŪDĖS.
PAČIOJ JAUNYSTĖJ PADĖJĘS GALVĄ,
LIETUVĄ LAISVĄ VISAD REGI."

Veikėjai:

Trys jauni vyrai, partizanai — *Antanas, Juozas Vytas.*
Aldona — jauna mergaitė, ryšininkė, Antano sesuo.
Aldonos ir Antano *Motina.*
Trys komunistai žandarai.

Scena atsidaro. Miškas prieblandoje. Atsargiai įeina trys jauni vyrai, partizanai.

ANTANAS: Juozai, Vytai! Atrodo saugu.

JUOZAS: Turbūt piemenėliai šitą laužą paliko. Ačiū Dievui.

VYTAS: Nesaugu ilgiau čia pasilikti: vis turim slapstyti, bet prisėskime, pailsėkime truputį.

ANTANAS: Girdėjau — mano tėviškėje vėl buvo valymas. Naktį atvažiavo ir apsupo mūsų namus. Kratė visus namus ir tvartą, bet nieko nerado. Stipriai tardė sesutę, nes manė, kad ji lengviausiai išduos. Bet išsilaikė vaikas! Klausinėjo, ar nežino, kur aš esu, ar pareinu, kokie mano draugai...

- JUOZAS: Bet žinote, kas Pašėšupy įvyko? Kolchozo vedėjas labai plėšė žmones ir vogė iš jų. Atėjo būrys partizanų, gerai jam išpėrė kailį, liepė grąžinti žmonėms neteisingai paimitus grūdus, ir nudažę raudonai, nuvežė į miestelį ir ten paleido.
- VYTAS: Mūsų miestelis po paskutinio suėmimo liko beveik tuščias. Mano tėvai ištremti į Sibirą... Brolis kalėjime uždarytas.
- ANTANAS: Šššš... Kažkas ateina... O tai Aldutė!
- JUOZAS: Gera ta tavo sesutė.
- ALDONA: Antanai, pertylu ši vakarą. Jų niekur negirdėti. Išėjau iš namų tuoj po vakarienės, saulei besileidžiant. Ir nieko, ničnieko visą kelią negirdėjau.
- VYTAS: Ir mes pastebėjom, kad kažinkaip pertylu.
- JUOZAS: Net šunys nutilo.
- ALDONA: Mamytė jums visokių skanumynų pridėjo. Tau specialiai šitas sūris. ...Taip ramu... Sakė tau, Antanėli, pasakyti, kad Jonukas kaip tikras šeimininkas — visais rūpinasi, globoja. Atrodo, kad kokius tris metus per paskutinį mėnesį paaugo... "Kai užaugsiu", jis sako, "būsiu toks, kaip mano brolis Antanas!" Ir tikrai, kai pažiūriu į to mažo berniuko akytes, tikiu, kad kada nors jis bus toks, kaip tu...
- (*Partizanai užtraukia dainą.*)
- ALDONA: Kiek ilgai, Dievuli, jie slapstysis? Kiek ilgai turės kovot už laisvę? Atsimeni, Antanai, kai buvom maži ir žaisdavom: tu vaidindavai kareivį, drąsiausią iš visų. O aš buvau slaugė, karo fronte sužeistuosius gydžiau.
- VYTAS: Taip ir yra, ar ne? Mes kareiviai —
- ALDONA: Patys drąsiausi!
- VYTAS: Ir tu slaugė, kuri vis mus pastiprini ir duona, ir pasitikėjimu, ir malda.
- ALDONA: Iš tikrųjų, taip yra, kaip svajojome.
- (*Staiga krūmuose pasirodo smarkiai sužeistas vyras.*)
- SUŽEISTASIS: Slėpkitės, jie jau ateina!
- VYTAS: Aldut, bėk su mumis.
- ALDONA: Ne! Aš sakysiu, kad iš kaimynų grįžtu. Tikiuosi, kad jie manęs neįtars.

ANTANAS: Sudiev, Aldute! Linkėjimų namams, pabučiuok mamą...
 Dievas testiprina tave ir mus.

JUOZAS: Ačiū už viską.

I komunistas: Aha! Jau turime!

II komunistas: Laikyk!

I komunistas: Koks tavo vardas? Ką čia neši?

ALDONA: Krepši.

II komunistas: Atiduok!... Tuščias — maniau, kad bus bent dokumentų ar ginklų... Kur eini?

ALDONA: Namu.

I komunistas: Kur buvai?

ALDONA: Svečiuose.

II komunistas: Pas ką?

ALDONA: Tetą.

I komunistas: Meluoji!

II komunistas: Pas ką buvai?

ALDONA: Tetą.

I komunistas: Sakiau, kad meluoji! Kur partizanai?

II komunistas: Mes žinome, kad tu partizanams padedi. Prisipažink!

I komunistas: Kur jie yra?

II komunistas: Sakyk, kur partizanai! Tyli?
(II komunistas ją nušauna.)

ALDONA: Dievuli, atleisk jiems.

III komunistas: Taip ir maniau, kad jie čia buvo!
(III komunistas grįžta, krūmuose nušovęs Antaną.)

I komunistas: Du iš karto! Juos taip sunku sugauti... O šitą — kaip ilgai ją reikėjo sekti!

III komunistas: Dabar tu saugok, kad atėję partizanai nepaimtų jų kūnų ir nepalaidotų, pagal savo papročius. Aš nuėjęs į miestelį atsiųsiu mašiną, kad juos nuvežtų ir turgaus aikštėje pamestų. Ot bus vaizdas žmonėms rytoj! Parodysim, kas laukia partizanų.

II komunistas: Dar kažkas ateina. Kas tu esi? Kur eini?

MOTINA: Einu namu. Buvau pas kaimyną pieno sergančiam vaikui pasiskolinti.

III komunistas: Palauk, palauk, matka. Gal ir tu meluoji? Žiūrėk, ar nepažįsti šitos?

I komunistas: Ar neatpažinsi savo dukters ar sūnaus?

MOTINA: Ne, ne mano.

Kareivėlis

Parašė mažas berniukas Lietuvoje

Kam vaikučiai
Kasdieną atbėga,
Ar žinai, ar žinai?
Kareivėlis
Po antkapiu miega
Ir miegos amžinai.

Kareivėlis
Prie balto beržyno —
Kaip gėlė nuskinta.
Niekas
Didvyrio vardo nežino,
Gal tik žemė šventa.

Kareivėlis
Nusinešė vardą
Į šaltuosius kapus...
Ir balandžiai
Padangėje nardo,
Glosto vėjas lapus.

O vaikučiai
Kasdieną atbėga
Ir apstoja ratu.
Kareivėlis
Po antkapiu miega —
Neužmiršk jo ir tu!

I komunistas: Tada, greičiau eik iš čia! Ir niekam nepasakok.

(Komunistai išeina.)

MOTINA: (Likusi viena miške) Taip! Taip! Tai mano duktė. Tai mano vienintelė duktė, Aldutė. (Motina suklumpa.) Kas matė skausmą, kaip mano skausmą? Arba ašaras, kaip motinos, kuri negali net ir numirusio savo vaiko į rankas paimti ir tinkamai palaidoti. Norėjau sušukti — JI MANO, MANO! Bet negalėjau. Prisipažinimas būtų atnešęs pražūtį visiems namams. Nė vienas nebūtų paliktas gyvas... Jonukas — mažas, vienas namie... Antanėli, kažkur šiame miške — tu esi. Greitai ir tu sužinosi, kad tavo sesuo buvo drąsi iki galo, kad neišdavė jūsų, net ir mirties akivaizdoje. Viešpatie, atlygink jai už tą kančią!... (Motina atsikelia, apsidairo ir lėtais žingsniais eina namo.) Jonukas laukia! Žinau, jis sakys: "Mama, aš irgi drąsus. Kai užaugsiu būsiu toks, kaip mano sesuo Aldutė ir brolis Antanas, ir mes išlaisvin-sim Lietuvą!"

(Galima užbaigti su Partizaniška daina.)

Uždanga

KARALIŠKOJI ŠYPSENA

J. Slėnys

Kartą labai, labai, labai seniai, kai kupranugariai dar nebuvo spėję užsiauginti antros kupros ir žirafų kaklai buvo per pus mažesni, gyveno karalius. Jis buvo rimtų rimčiausias karalius per kokį šimtą karalysčių. Jis buvo labai geras ir malonus, bet visa bėda, kad jo veidas visad atrodydavo per daug rimtas.

Švenčių metu žmonės išbėgdavo į gatves ir linksmai sušukdavo: "TEGYVUOJA MŪSŲ KARALIUS! VALIO!" Rimtasis karalius džiaugėsi, kad žmonės jį myli, bet kadangi jis buvo toks rimtas, tik linktelėdavo galva — ir viskas.

Sutvarkę svarbius karališkus reikalus, karaliaus ministrai atbėgdavo pranešti savo pasisekimą. "ATLIKTA, JŪSŲ DIDENYBE!", džiaugdavosi ministrai. Rimtasis karalius džiaugdavosi taip pat, bet iš rimtumo jis tik pamojudavo ranka — ir viskas.

Karaliaus vaikučiai labai mylėjo savo tėvelį. Kartais jie atbėgdavo pasipasakoti apie savo žaidimus karališkajame sode. Rimtasis karalius maloniai juos išklausydavo ir rimtai paglostydavo jų galvutes — ir viskas.

Liūdna buvo karalaičiams ir karalaitėms, ministrams ir visiems žmonėms, kad jų karalius visad toks rimtas. Kai tik jie pažiūrėdavo jo veidą, tas rimtumas atspindėdavo ir jų veiduose. "Negerai, negerai, kai per daug rimtumo, tai per daug", visi nusiminę šnabždėdavo.

Pagaliau net pats rimtasis karalius pajuto, kad kažkas netvarkoj. Galvojo, galvojo karalius, kas tas kažkas galėtų būti. Rytoj juk jo gimtadienis — tas kažkas galėtų viską sugadinti...

Karaliaus gimtadienis buvo didelė šventė visoje šalyje. Iškilmės buvo tikrai nepaprastos. Dalyvavo visi karalaičiai ir visos karalaitės, visi ministrai ir visi žmonės. Pačiame iškilmų viduryje, rimtojo karaliaus jauniausioji dukrytė jam padavė puokštę gražių geltonų gėlių, o kiti vaikai sugiedojo "Ilgiausių metų". Rimtasis karalius pažiūrėjo į savo dukrytės veidelį, į jos skaisčiai mėlynas akis, į gėles, geltonas kaip saulės spinduliai. Jis kažkaip jautė, kad šia proga neužteks linktelėti galva, neužteks ir rimtai pamojuoti ranka, neužteks nė paglostyti mažosios karalaitės galvutę...

Galvojo, galvojo rimtasis karalius, žiūrėjo, žiūrėjo į savo vaikus, pažvelgė į karalienę, į savo ministrus ir į visus žmones — ir staugo jo lūpų kampučiai lyg pakilo, jo veidas nušvito.

— Tikrai, tikrai! Pats mačiau! Gryna teisybė! — sušuko visa minia.

Nes, iš tikro, rimtasis karalius NUSIŠYPSOJO!

Tas karaliaus šypsnyš atsispindėjo karalienės veide, jo vaikučių veiduose, visų ministerių veiduose, ir net visų jo pavaldinių veiduose. Karaliui buvo taip smagu pakelti lūpų kampučius, jam taip tiko naujas, šviesus veidas, kad jis negalėjo nustoti šypsotis. Nuostabu — rimtasis karalius šypsojosi ir šypsojosi.

Ir praminė jį žmonės ŠYPSNIU, karalienę ŠYPSNIE, o karalaičius ir karalaites ŠYPSNIUKAIS ir ŠYPSNYTĖMS. O jei norit žinot kaip gražiai jie atrodė nuolat besišypsodami — pasiskolinkit vieną šypsniuką ir pažiūrėkit į veidrodį!

UŽMIRŠTAS TĖVAS

Danutė Lipčiūtė

Lapkritis. Vėjuotos dienos. Spalvingi, šalnų uždegti medžių lapai. Lietumi prisotinta žemė. Visų šventų, Vėlinių diena. Daugeliui lapkritis mėnuo primena iškeliavusius į amžinybę artimus asmenis. Mirusiųjų atminimą reikia gerbti, už mirusius reikia melstis.

Štai kas atsitiko prieš 17 metų. Danguje buvo reikalingas vaikutis. Jis turėjo būti pusantrų metų, stiprus ir sveikas, didelių mėlynų akių ir labai tėvelių mylimas. Ar gi būna vaikų, kurių tėvai nemyli? Bet šitas tiko kiekvienam: ir broliukams, ir seseriai, bet ypač tėtukui. Taip, jis tiko ir dangui. Ir tai vyko svetimoje žemėje, kur vaikams neskiriama vietos kapuose. Arba, turi būti turtingas, kad galėtų pirkti žemės. O šalis buvo svetima, ne gimtoji ir vaikučio tėvai keliavo ir keliavo, nežinodami kur sustos, ir pinigų pirkti žemės savo mažam sūneliui, nors jam tiek mažai reikėjo, jie neturėjo iš ko.

Aš jums nepasakosiu, kaip buvo baisu pasiliekančiams, kai mėlynąjį vaikutį Dievulis pašaukė į mirusiųjų namus, kaip kentėjo šeima, kaip daužė kumštėmis tėvas, kaltindamas visus ir save, kaip motina raudėjo, palinkusi lig žemės. Broliukai bučiavo jo ružavus skruostus, nes jis buvo užgesęs lyg žvakė, staiga, per vieną naktį ir gulėjo, lyg būtų tik saldžiai įmigęs.

Bet dangus žinojo ką daro. Svetimos žemės kapuose gulėjo senelio palaikai. Senelis buvo tėvas ir turėjo sūnų ir dukterų. Žemėje jie susitikdavo ir mylėjosi. Jie buvo geri vieni antriems. Šventėms pirkdavo senelis dovanų, ir vaikai lankydavosi tėvo namuose, net ir tada, kai jie jau buvo

dideli ir patys augino vaikus. Bet tėvas mirė. Vaikai palaidojo jį, kur žemė buvo beveik dovanai. Ak, juk jų tėvas buvo visad kuklus, — kalbėjo jie. Gyvenimas buvo pilnas rūpesčių. Tėvo kapas apžėlė žolėmis. Net Vėlinių Dieną niekas iš vaikų neturėjo laiko atvažiuoti nudraskyti nudžiuvusius stagarus ir uždegti žvakutę. Jis negirdėjo, kad kas minėtų jo vardą savo maldose. Ir tėvas neišmetinėjo. Tik jo širdis gėlė ir verkė. Jis gulėjo sustingęs kape neatplėšdamas minčių, kad žemėje neatliko labai svarbios pareigos: neišmokė vaikų mylėti ir gerbti mirusiųjų atminimą ir laukė, kada bus atkentėjęs bausmę ir bus pašauktas į dangų, nes tas žmogus nebuvo padaręs nieko pikto žemėje.

Tačiau, ir danguje užaina darbymečiai, kai pamiršdami kasdieniniai smulkūs rūpestėliai. Metų šventieji nepratę skaityti. Taip ir atsitiko, kad tik po ilgo laiko buvo apsižiūrėta, kad senelio suolelis vis dar neužimtas. Šv. Petras, nusprendęs, kad nedera ilgiau laukti, pažymėjo mėlynų akių berniuko mirties dieną, ir pasiuntė angelus į žemę.

Berniuką palaidojo labai negiliai. Kai tik kastuvai atsitrenkė į byrančias senuko karsto lentas, duobkasys nustojo kasti, įdėjo karstelį ir aplygino žemę. Iš kažkur pūstelėjo smarkus vėjas, ir visą kapelį apibėrė auksiniais ir raudonais lapais. Galėjai sakyti, kad kapelis degė. Ant jo galėjai net rankas pasišildyti, tokia miela iš ten sklido šiluma.

O buvo taip: nuo duobkasio neatsargaus trinkelėjimo pabudo senelis. Pamatęs mėlyną berniuką, jis nusprendė, kad jo šeima jį pagaliau atsiminė, ir mažas anūkėlis atėjo jo aplankyti. Jį suėmė toks neapsakomas džiaugsmas, kad širdis nustojo verkus, ir jis įtikėjo, kad Dievas jam atleido, kad jis nebuvo savo vaikų išmokęs melstis už mirusius.

Angelai stebėjosi radę dvi sielas viename kape, bet senelis stipriai laikė berniuką už abiejų rankučių, kad niekas nebūtų galėjęs jo atplėšti, ir jie taip linksmai, abu susikibę už rankų, nukeliavo dangun...

UŽBURTOS BIRBYNĖS

*Ištrauka iš Sonės Tomarienės neseniai išleistos knygos
SENOLĖS PASAKOS, kurią iliustravo Vlada Stančikaitė.*

Kitą kartą gyveno tėvai ir turėjo sūnų Jonuką. Jonuko mama numirė, o tėvas vedė pamotę. Pamotė Jonuko nekeitė, o savo sūnų Grigutį lepino kaip ponaitį. Po kiek laiko numirė ir Jonuko tėvas. Tada našlaičiui tikrieji vargai prasidėjo. Vos pavasarį šiek tiek tokia žolėlė išdygo, ir išvarė pamotė Jonuką žąsų ganyti. Žąsys alkanos, o žolė menka — gagendamos, klykdamos išlakstė jos po pūdymą. Pamotė pagrasino:

— Praganysi nors vieną — kailį tau nunersiu!

Jonukas, paskui žąsis bebėgiodamas, vienur rado rūkštynę, kitur zuikio kopūstą — užkrimto, nes pietų pamotė nebuvo įdėjusi — nelauk! Paskui nusipiovė karklą ir išsisuko sau birbynę. Atsisėdo ant kelmo ir birbina:

*Jūs žąselės mano, žuli, žuli,
Gulbytėlės mano, žuli, žuli,
Žalią žolę leskit, žuli, žuli,
Šaltą rasą gerkit, žuli, žuli.*

Ėjo pro šalį pavargėlis senukas.

— Pargink, piemenėli!

— Dar nepriganiau!

— Gražiai birbina tavo birbynė. Atiduok man ją.

— Imkis sveikas!

Pasiėmė senelis birbynę, pabirbino.

— Še tau mainais manoji, — padavė nueidamas. — Bus gera žaselėms suvarinėti.

Saulei leidžiantis, gena Jonukas žąsis namo, o jos neklauso, laksto laukais klykdamos, ir tiek! Išsitraukė jis iš kišenės senelio duotąją birbynę ir užbirbino:

*Bir-bir-bir, birbynėle,
Sparnuotėliai — į būrelį!*

Visos žąsys kaip bematant sulėkė į būrį ir eina, krypuoja paskui Jonuką.

Taip Jonukas be jokio vargo ganė žąsis visus metus.

Vieną vakarą išėjo pamotė laukan ir išgirdo, kaip Jonukas savo birbyne žąsis genasi.

— Na, palauk! — tarė ji. — Duosiu tau nesparnuotų. Matysiu, ką tada ta dūda padės!

Kitą pavasarį liepė Jonukui gintis kiaules. Kiaulių buvo didelis būrys. Visos tvarte laikytos, išalkintos išdvasintos. Vos tik išginė Jonukas iš kiemo, ir pasileido jos žviegdamos kvykdamos laukais pūdymais. Jonukas išsisuko birbynę ir birbina:

*Mergužėlės lelijėlės,
Baltų linų verpejėlės,
Plonų drobių audėjėlės,
Ei, ginkit, ei, varykit
Kiaules, kiaules, kiauleles.*

Taip bebirbinant, vėl atėjo senelis elgeta.

— Gražiai birbina tavo birbynė, sūnau!

— Jei gražiai — tai ir imkis!

Padėkojo senelis ir mainais atidavė savąją birbynę: būsianti gera kiaulėms sušaukti.

Vakare Jonukas užbirbino:

*Bir-bir-bir, birbynėle,
Trumpauodegiai — į būrelį!*

Visos kiaulės subėgo į būrį ir parkiūtino namo dar pirma Jonuko.

Vieną vakarą pamotė vėl išgirdo Jonuką birbinant.

— Palauk, duosiu tau ilguodegių! Jie tavo dūdos neklausys!

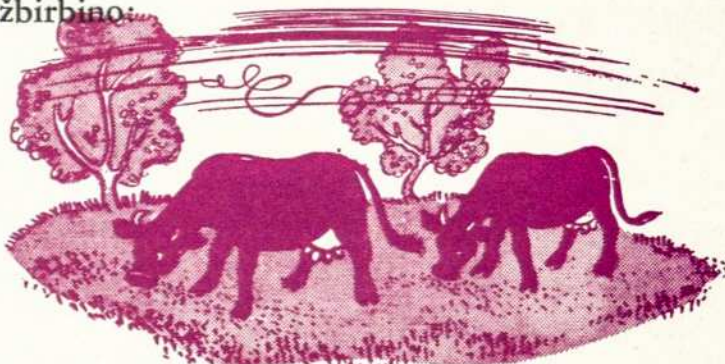
Ir kitą pavasarį liepė Jonukui ginti karves su jaučiais. Jonukas vėl išsisuko birbynę ir birbina:

*Olia, karvele, sidabranage, auksarage!
Ėdro, jauteli, tu artojėli, tu duonpelnėli!*

— Tai gražiai gyvulėlius ganai! — pagyrė eidamas pro šalį senasis elgetėlė. — Mainykim birbynėmis.

Kodėl ne? — sumainė jiedu birbynėmis. Vakare išsitraukė Jonukas elgetos birbynę ir užbirbino:

*Bir-bir-bir, birbynėle,
Ilguodegiai — į būrelį!*

Karvės ir jaučiai pradėjo rinktis iš pakrūmių ir tankumynų, kur per dieną buvo numauroję. Parėjo gražiai paskui Jonuką namo, nė mažiausias veršelis neprapuolė. Jau dabar pamotė, kad ir labai norėdama Jonuką privarginti, kitokių gyvulių nebeturėjo, ir jis ramiai ganė iki pat žiemos.

Praėjo taip beganant keleri metai. Jonukas, po laukus paskui gyvulius bevaikštinėdamas, saule įdegė, išaugo lieknas, stiprus ir miklus.

Tą kraštą tada valdė labai išdidus karalius, kuris turėjo vienturtę gražią dukterį. Kai duktė užaugo ir pradėjo jaunikiai važinėti, karaliui nė vienas neįtiko: neužtenkamai puikūs, neužtenkamai iškilmingi jam į žentus, ir tiek! Pagaliau paskelbė, kad tik tas jo žentu būsias, kas tris jo užduotus darbus atliksias. Pradėjo važiuoti karalaičiai ir kunigaikščiai. Kaip atvažiavo, taip vėl ir išvažiavo, nė karalaitės nepamatę; nė vienas neįveikia karaliaus duotojo darbo, ir gana! Tada karalius paskelbė, kad priimsias ponaičius ir bajoraičius. Ir tie suvažiavo ir vėl išvažinėjo, nieko nepesė. Jau nebeliko jokių jaunikių! Pranešė karalius, kad važiuotų paprasti berneliai: artojėliai, žemdirbėliai.

— Tegu važiuoja, kas tik nori! — gyrėsi jis. — Niekas pasauly mano sugalvotų darbų neįveiks!

— O gal ir atsiras vienas iš kaimo bernelių, — tarė karalaitė. — Tie visi ponai su karaliais man nepatiko — nosis užraitę vaikštinėja ir tik apie karaliavimą ir tavo, tėveli, turtus galvoja.

Nesirūpink, — nuramino karalius. — Visas tas piršlybas aš tik juokams sugalvojau. Tegu pamato ir sužino visas pasaulis, kad niekas mano dukters nevertas, tiktai pats Rymo imperatorius!

— Man tas Rymo imperatorius visai nepatinka. Jis senas našlys.

— Kad ir senas, bet viso pasaulio viešpats. Toks tai man žentas.

Karalaitė susirūpino: tėvas iš puikybės ims ir išgrūs dar už to seno imperatoriaus!

Tuo tarpu išgirdo apie karaliaus paskelbimą Jonuko pamotė ir tarė savo sūnui Grigui:

— Eik, Griguti, dvaran. Gal laimė lems —būsi karaliaus žentas, o aš karaliaus uošvė.

Murmėdamas, stenėdamas atsikėlė Grigas iš lovos, kur motinos lepinamas buvo įpratęs kiaušas dienas tikšoti. Pasiuvo motina jam du drobiniu maišeliu: į vieną įdėjo tris naujai lietus sūrius, o į kitą medaus puodynę sūnelio kelionei. Pasipuošė Grigas, maišelius su užkanda per petį persimetė ir iškeliavo. Eina sau keliu, sūrius į medų mirkydamas, pasimirkęs graužinėdamas, ir susitinka seną senelį elgetą.

— Sveikas, sūnau, kur eini?

— O kas tau darbo, seni!

— Gal duotum ir man sūrio nors trupinėlį? Labai alkanas esu!

— Eik sau šalin! Jeigu visiems davinėsiu, tai nė pats neturėsiu!

Nuėjo Grigas į karaliaus dvarą. Beeidamas visus sūrius sugraužė, visą medų išlaižė: kam laikytis rytdienai? Juk, karaliaus žentu palikęs, šimtą sūrių ir medaus puodų turės! Atėjęs tuojau prisistatė karaliui, kad žentu norįs būti.

— Ar nenori karalaitės pamatyti? — paklausė karalius.

— E, paspėsiu — po vestuvių prisiziūrėsiu.

Supyko karalius, kad toks nemandagus jaunikis! Lūpas sučiaupęs, nusivedė jį į sodą, atidarė avilį ir paleido šimtą bičių.

— Ganyk tas bites per dieną, o vakare visas namo pargink. Jei nors vieną praganysi — kailis atsakys!

Išsiginė Grigas bites į darželį, o jos, kai tik pamatė gėles, zimm zimm ir išlakstė po žiedus. Ganė, ganė Grigas kaip įmanydamas — labai, mat, norėjo karaliumi palikti — bet kur tu jas išganysi! Kol jis vieną iš žemčiūgo išgena, jau kita į skambalėlį įlindusi; kol jis šitą iš lelijos išgena, jau anoji į radastą įzvimbusi! Vargo, kamavosi Grigelis, apduso, sušilo, prakaitu apsipylė — o saulė jau žemai, laikas namo ginti. Nusilaužęs vytele, pradėjo jis bites gainioti. Jos supykusios, kad jis toks nemandagus, puolė jį gulti, kandžioti. Šaukdamas, verkdamas Grigas į dvarą parbėgo, visas bičių sukandžiotas ir ištinęs kaip avilys.

— Ka-ka-ka! Iškriko Grigo bitės! — juokėsi karalius ir visas jo dvaras. Negana pajuokos: liepė karalius ir kailį gerai jam iškaršti! Parkiūtino Grigas namo aikčiodamas, dejuodamas ir jau ne iš tinginio į lovą atgulė. Nuo to laiko ir paliko tas priežodis: "Iškriko kaip Grigo bitės".

— Eisiu ir aš karalaitės pažiūrėti, — tarė Jonas.

— Eik, jei nori kailį įduoti, — atsakė pamotė, širdyje džiaugdamasi, nes tikėjosi, kad Jonas dar daugiau pylos gaus. Užkandžio ji jokiui jam neįdėjo, tik išeinant metė ant stalo sužiedėjusios duonos papentį. Jonas į vieną kišenę tą duonos kriukšlį, o į kitą įsikišo tris birbynes — visą savo turtą — ir išėjo dainuodamas:

*Ui-ui-ui, varge, vargeli mano,
Oi sunkios, tai sunkios mano dieneles.
O kad ir sunkios mano dieneles,
Bet linksma, tai linksma mano širdelė.*

— Sveikas, sūnau, kur keliauji? — pasveikino jį senelis elgeta.

— Einu į dvarą karalaitės pažiūrėti.

— Gal turi ko užkasti? Alkanas esu.

— Še duonos papentis, seneli. Tik gaila — sužiedėjusi.

— Kad tik duonelė, sūnau. Bet ką pats valgysi?

— E, pakely rūgštynę pasirausiu, kiškio kopūstą nusitrauksiu.
Ar daug jaunam reikia?

— Laimingai tau, sūnau!

— Dėkui, dėkui, seneli!

Taip jiedu ir persiskyrė: senelis pasiliko duoną kramsnodamas, o Jonas nužingsniavo į dvarą dainuodamas. Išgirdusi jį taip gražiai dainuojant, karalaitė prišoko prie lango pasižiūrėti. Jis jai kepurę nukėlė ir mandagiai palabino:

— Labas rytas, gražioji karalaite! Sveika gyva!

Karalaitei patiko žvalus vaikiną, ir ji atsakė:

— Labas rytas ir tau! Ar pirštis atėjai?

— O kaipgi! Ar eitum už manęs, karalaite?

— Koks tu greitas! — nusijuokė ji. — Pirma turi tris darbus atlikti, kuriuos tau mano tėvas užduos. Rasi jį didžiojoje menėje. Lipk tiesiai aukštyn tais akmeniniais laiptais pro marmurinius liūtus.

Jonas pasišokėdamas užbėgo laiptais, nė kiek liūtų nebijodamas: ar neturėjo kišenėje birbynės tokiems ilguodegiams!

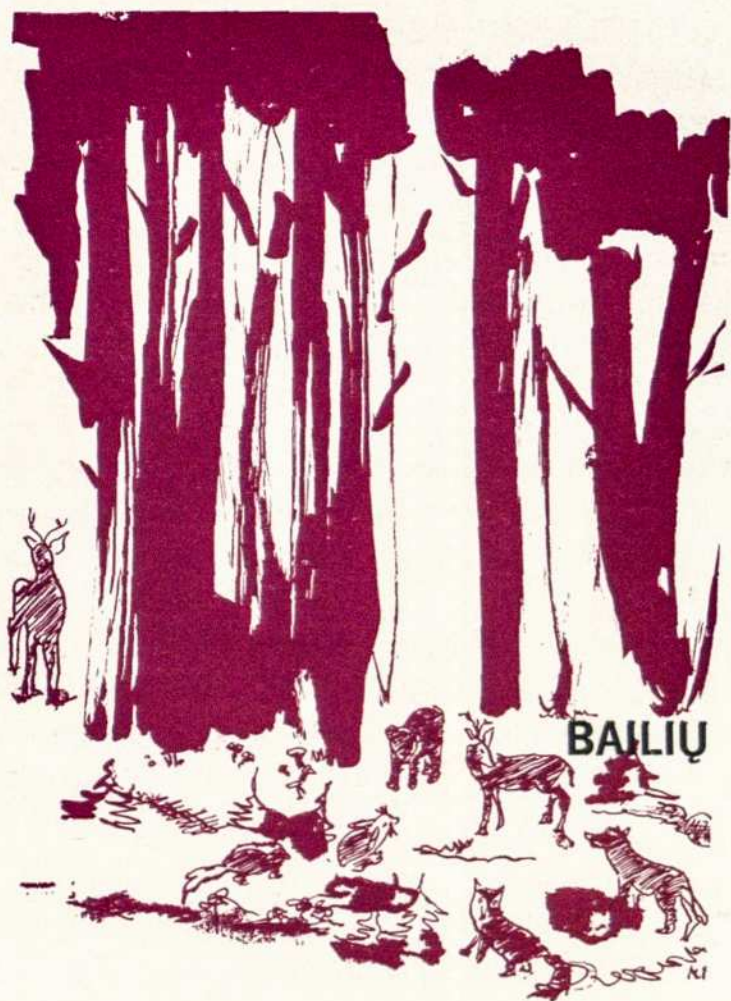
— Ar nenori pirma karalaitės pamatyti? — paklausė karalius.

— Kodėl ne? Galiu dar kartą, nors jau sykį mačiau ir kalbėjau.

— Mmm, koks tu greitas, — sumurmėjo karalius. Nusivedęs Joną į sodą, išleido iš avilio šimtinę bičių, įsakydamas gerai priganyti ir visas iki vienos vakare namo parginti.

— Nesirūpink, karaliau, neprapuldysiu! — prižadėjo jis.

(Bus daugiau)

BALIŲ IR DRĄSUOLIŲ PAŠNEKESYS

N. Butkienė

Kartą vienoj jaukioj miško aikštelėj susirinko būrys žvėriukų ir visokių gyvuliukų draugiškai pasišnekučiuoti. Staiga įbėgo ežiukas.

— Hi... hi... hi, — kvatojosi ežiukas taip garsiai ir ilgai, kad kiti žvėriukai apipylė jį klausimais.

— Kodėl tu taip juokiesi?

— Kas gi tave taip pralinksmino?

Bet ežiukas negalėjo nusiraminti.

— Hi... hi... jis manęs... hi... hi... išsigando!

— Kas gi tas jis? — susidomėjo visi maži gyvuliukai.

— Turbūt koks berniukas, — bandė atspėti varlytė.

— Nemanau, rimtai pasakė rupužiukas. — Vieną kartą berniukas mane pagavo ir mano laimė, kad jis suklupo ir griūdamas mane išmetė. Spėjau laimingai pasislėpti.

— Ne, ne, tai ne berniukas, — atgaudamas žadą atsakė ežiukas, — bet labai didelis dramblys. Būdamas krūmuose, aš jo visai nepastebėjau, tik kai jo koja pakibo virš mano galvos, tuojau pastačiau savo spyglius. Ta koja buvo tokia didelė, kad net visą dangų uždengė. Palietęs mano spygliukus, tas dramblys taip išsigando, kad aimanuodamas nešėsi kuo toliausiai nuo manęs. Jis mane taip pralinksmino, kad nuo juoko man pilvelis pradėjo skaudėti... hi... hi... hi.

— Jis tiesą sako, — patvirtino šuniukas, kuris ką tik atsirado žvėriukų kompanijoje. — Mano šeimininkas Rimukas kartą namo parsinešė labai mažą ežiuką. Norėjau kojyte jį draugiškai paglostyti, o tas spyglius atstatė. Ai-jai-jai, jie dūrė, kaip adatos! Aš surikau ir bėgau kiek tik kojėlės nešė. Ilgai Rimukas su manim kovojo, kol pripratino su tuo ežiuku geruoju gyventi. Pagaliau susidraugavom ir jis manęs nebedurdavo.

— Taip, taip — liūdnai prabilo zuikelis. — Jums Dievas davė gerus ginklus nuo pavojaus apsiginti, o zuikių tik varlės bijo. Mes patys vargšeliai vėjo šlamėjimo bijome... Aš, jaunas būdamas, norėjau didvyrį suvaidinti. Pasislėpiau krūmuose prie pat upės kranto ir laukiau, kada varlės pasirodys. Pagaliau iš vandens išlipo toks varliūkštis ir

atsisėdo ant lapo pasišildyti. Aš kad šokau iš krūmų — ir išgąsdinau! Vargšelis tik nėrė į vandenį, kilpą ore padarydamas... Ha... ha... ha, — nusijuokė zuikelis, savo nuotyki prisiminęs.

— Ir manęs drambliai bijo, — kukliai sucypė balta pelytė.

— Ha-ha, ho-ho, hi-hi, — nusikvatojo žvėrys.

— Kad tu tokia mažytė — spirgiukas! Koks gi tavo ginklas? — paklausė ežiukas.

— Uodega, uodega! — nusijuokė šuniukas.

— Nėra ko čia juoktis, — į kalbą įsimaišė lokys. — Aš pats mačiau, kaip mergaitės ir net suaugusios ponios, pelė pamačiusios, tuoj bėga, ir užšokusios ant kėdės rėkia: pelė, pelė — gelbėkit!

— Girdėjau, kaip žmonės iš jų juokiasi, — tęsė lokys. — Sako: "Kaip jums ne gėda tokio mažo sutvėrimėlio bijoti?" O anos tik atkerta: "Jei drambliai pelių bijo, kodėl gi mes turime savo baimės gėdintis?"

Gyveno kartą tokia mergytė,
Ji negalėjo kasnio praryti —
Pasaką sekti valgant reikėjo,
Todėl mamytė ją ir pradėjo:

PASAKA BE GALO

Vytė Nemunėlis

— Gyveno kartą tokia mergytė,
Ji negalėjo kasnio praryti —
Pasaką sekti valgant reikėjo,
Todėl mamytė ją ir pradėjo:

— Gyveno kartą tokia mergytė...

TRUPUTĮ PAGALVOK

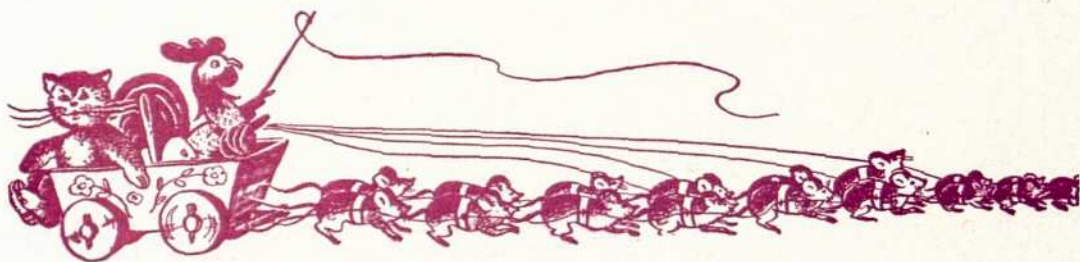

ANAGRAMOS

Ar galite iš šių žodžių sukurti naujus žodžius apkeičiant raides?

Labai lengva — tik truputį pagalvokit!

1. takas	6. vergė	11. raita
2. gana	7. laukas	12. kantas
3. rasa	8. mėsa	13. skala
4. darau	9. kaitra	14. sargas
5. dauba	10. varnas	15. rūmas

MISLĖ

Vytė Nemunėlis

Esu aš saulės vidury,
bet tu atspėt mane turi.
Jei neatspėsi, aš tenai
viena sėdėsiu amžinai.

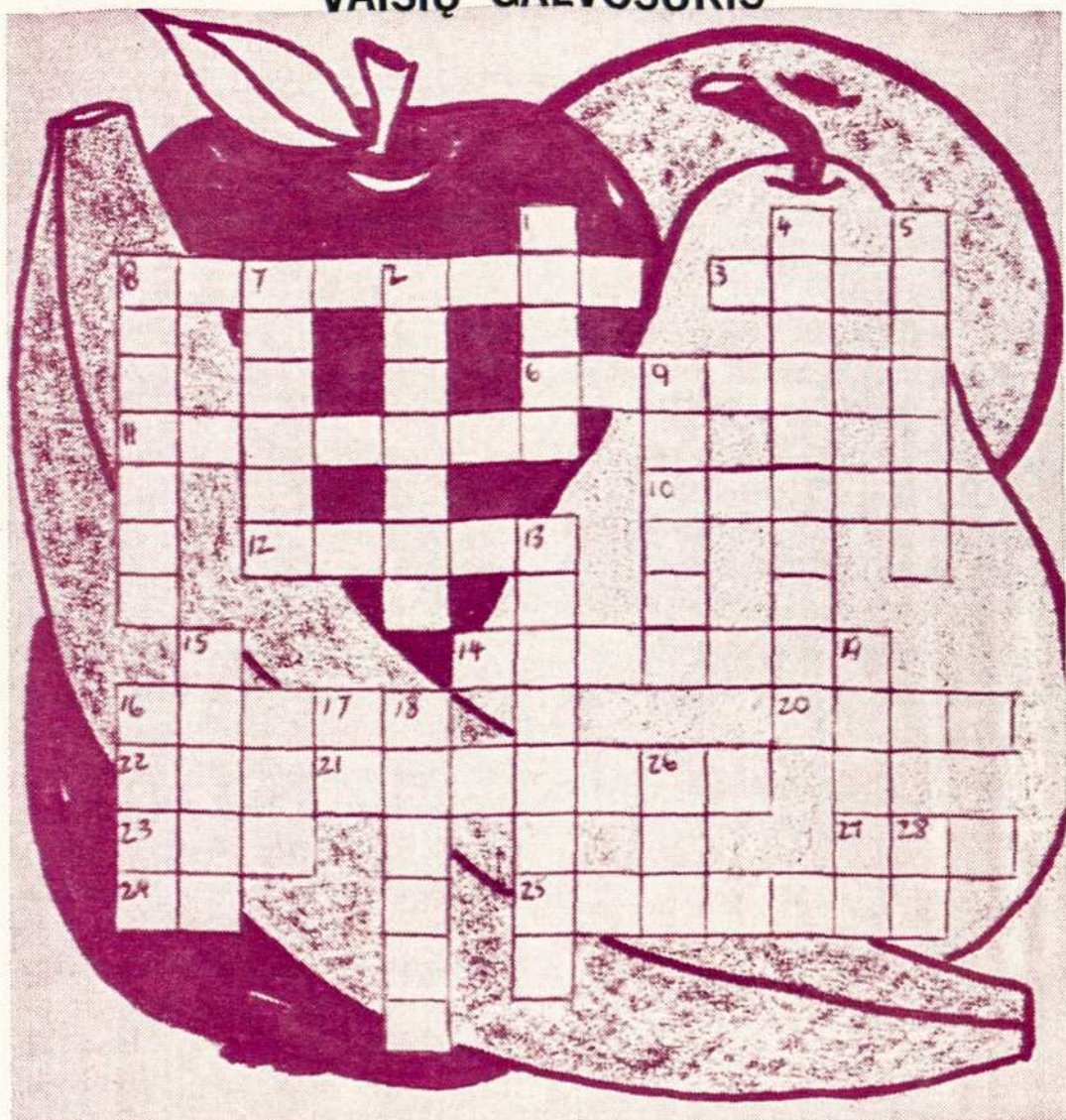
Jei negali, padėsiu tau:
aš ir ugnį save matau,
ir upėj rast mane gali,
ar ji gili, ar negili...
Dabar tikrai atspėt gali...

ŠARADA

Akyla, greita, gudri,
visur baisiai apsukri.
Ūkininkams ji žalinga,
paukščiams tikrai pražūtin-
Jei tik pagalvosi, [ga.
vardą jos žinosi.
Paskutinę raidę vėl nutrink,
dvi kitas ten prikabink —
tai bene gražiausią
medžio dalį gausi.

(Truputį pagalvok atsakymai p. 31)

VAISIŲ GALVOSŪKIS

Skersai:

3. Prielinksnis.
6. Apskritas.
8. Uogos, iš kurių daromas vynas.
10. Smarkus, greitas.
11. Du žodžiai, kurie pažymi neaiškų asmenį.
12. Nedidelis vaisius su kietu kau-liuku.
14. Geltonas šiltų kraštų vaisius.
16. Anot.
20. Taria.
21. Saldus žalsvas vaisius.
22. Lyg.
23. "Galbūt" sutrump.
24. Sušukimas.
25. Toliau.
27. Prieveiksmis.

Žemyn:

1. Ne greitas.
2. Apskritas raudonas vaisius.
4. Turis spalvos.
5. Duotum leidimą.
7. Drąsus.
8. Baidyti.
9. Mažas raudonas vaisius su kau-liuku.
13. Didelis šiltų kraštų vaisius su šiurkščia oda.
15. Aš matau, tu...
17. Nusistebėjimo ar nusiskundimo žodelis.
18. Traiško dantimis.
19. Kiek delne telpa.
26. Naminis gyvulys, kuris loja.
28. To gyvulio garsas.

(Atsakymai psl. 31)

MŪSŲ KŪRYBA

BAIGIANT ŠEŠTADIENINĘ MOKYKLĄ

Nemažai metų prabėgo, kai pradėjau lankyti Maironio šeštą mokyklą. Nemažiau ir prisiminimų ji man paliko. Buvau tada dar visai jaunutė. Miegas buvo toks brangus. Ne kartą būdavo taip sunku atsikelti šeštadienio rytą. Nemažai vargo mamytė turėdavo mane iš lovos išversti. Tik kai pakutendavo kojos padą, šokte iššokdavau!

Ir dar nemažai pamokų ruošos būdavo. Kartais atrodydavo per sunku ir nebemiela, ypač kai matydavau kaip linksmai ir laisvai kiti vaikai praleidžia šeštadienį. Bet dabar, kai mokyklą turiu aplėisti, kitos mintys pinasi. Pamačiau kiek daug iš to naudos turėjau, kiek daug išmokau lietuvių kalbos, literatūros, istorijos ir geografijos. Arčiau pažinau ir daugiau pamilau nematytą tėvelių kraštą ir jų kalbą. Nekartą pagalvojau, koks gražus turi būti tas kraštas, gintarais išpuoštas, upių upelių išvagotas, piliakalnišiais nusagstytas ir didvyrių darbais išgarsintas.

Oi kokie malonūs prisiminimai liks: čia rinkdavomės repeticioms, ruošdavomės Kalėdų Eglutei ar kokiam kitam parengimui. Labai smagu buvo kartu su kitais dirbti, šokti tautinius šokius.

Dabar, rodos, viskas jau pasibaigė. Laikas toks trumpas ir kai reikia atsisveikinti, darosi liūdna.

Rita Čepulytė
Middle Village, N. Y.

PETRIUKO NUOTYKIS

Vieną kartą buvo du berniukai. Jie buvo labai išdykę ir visą laiką norėjo ką nors naujo sugalvoti. Jie gyveno ūkyje. Vieną dieną jų mama melžė karves ir Petriukas, kuris buvo keturių metų, paklausė mamos, kaip atsiranda žąsiukai. Mama paaiškino, kad kiaušiniai turi būti laikomi vieno doje šilumoj tam tikrą laiką ir tada atsiras žąsiukai. Tą dieną, atsikėles po popietinio gulėjimo, Petriukas nuėjo į tvartą. Ten pamatė, kad žąsis ką tik nuėjo nuo kiaušinių. Petriukas pagalvojo, kad jei žąsis gali šildyti kiaušinius, tai ir jis galėtų. Jis atsisėdo ant kiaušinių ir juos šildė. Kai tėtis grįžo iš darbo ir broliukas iš mokyklos, jie visur ieškojo, bet negalėjo rasti Petriuko. Po kiek laiko surado Petriuką tvarte miegantį ant sudaužytų kiaušinių. Tėvai Petriuką barė. Tą vakarą jis gavo lupti ir buvo paguldytas į lovą be vakarienės.

Rimas Karklys, 8 m.
St. Joseph, Mich.

MĖLYNUKAS

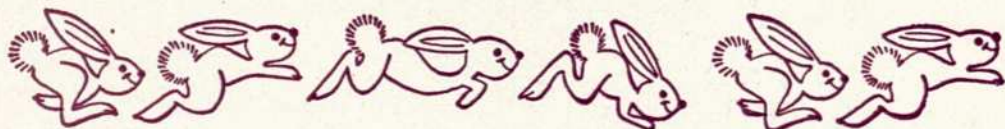
Vieną dieną labai lyjo ir aš buvau namie. Aš žiūrėjau pro langą ir pamačiau kiškį. Jis man pasirodė žalias. Jis bėgo visai prie mano durų. Staiga jis sustojo ir pasibeldė į duris. Aš atidariau duris ir pamačiau, kad jis mėlynas. Jis paklausė, ar gali su manim gyvent. Aš paklausiau, koks jo vardas, bet jis nežinojo ir sakė, kad aš jį turiu kaip nors pavadinti. Aš jį pavadinau Mėlynuku. Dabar su juo linksmai gyvenu ir per kiekvienas Velykas jis eina pas gerus vaikus ir duoda jiems margučių. Tad jeigu jūs pamatytumėt mėlyną zuikutį Velykų rytą, žinokit, kad tai mano zuikutis.

Vija Almėnaitė, 9 m.
Mastic, N. Y.

TRYŠ MEŠKIUKAI

Kartą gyveno mama meška, tėtis ir pats mažiausias, Rudnosiukas. Jis dar buvo mažas ir neturėjo kelnų. Mama jam pasiuvo raudonas kelnutes ir nuvedė į mokyklą. Vieną kartą mama sakė: "Aš einu medaus, o tu būk namuose." Rudnosiukas atsakė: "Gerai, mamyte," bet jis nepaklausė mamos, išėjo į mišką ir paklydo. Pradėjo verkti — ū-ū-ū. Kitas meškinas jį surado ir parvedė namo. Mama buvo labai susirūpinusi ir laukė Rudnosiuko. Ji labai džiaugėsi kai jis sugrįžo.

Irutė Giečiūtė, 2 sk.
K. Donelaičio mokyk.

Mišlių atsakymai. 1. obuolys ant obels, 2. šluota, 3. rašalas, 4. žmogus, 5. gėnys, 6. bato vinis.

Truputį pagalvok atsakymai (psl. 28)

Anagramų atsakymai: 1. aktas, 2. anga, 3. aras, 4. audra, 5. bauda, 6. gervė, 7. kaulas, 8. masė, 9. Trakai, 10. narvas, 11. ratai, 12. tankas, 13. lakas, 14. garsas, 15. mūras.

Mislės atsakymas:

Jei neatspėjai, kas esu,
tau pasakysiu: raidė U.

Šarados atsakymas: lapė-lapas.

Vaisių galvosūkio atsakymai (psl. 29) — **Skersai:** 3. apie, 6. apvalus, 8. vynuogės, 10. šaunus, 11. kas nors, 12. slyva, 14. bananas, 16. pasak, 20. sako, 21. kriaušė, 22. it, 23. gal, 24. ai, 25. atokiau, 27. jau. **Žemyn:** 1. lėtas, 2. obuolys, 4. spalvuotas, 5. leistum, 7. narsus, 8. vaikyti, 9. vyšnia, 13. ananasas, 15. matai, 17. ak, 18. kramto, 19. sauja, 26. šuo, 28. au.

LAPKRIČIO**ŠVENTĖS IR VARDINĖS**

1. **VISI ŠVENTIEJI**
Maturinas, Kirenija / Gydautas, Vaivara
2. **VĖLINĖS**
Jorandas, Maura / Žyvas, Gedilė
3. Eleras, Silvija / Vosgaila, Nora
4. Karolis Baromejus, Modesta / Manivydas, Vaida
5. Katenas, Bertilė / Auktumas, Judra
6. Severas, Edvena / Ašvydas, Vygaudė
7. Amarandas, Karina / Sirtautas, Gata
8. Keturi vainikuotieji broliai kankiniai:
Severas, Severinas, Karpoforas ir Viktorinas /
Svirbutas, Doma
9. Teodoras, Eustaliija / Aušautas, Beda
10. Andrius Avelinietis, Trifonas / Kaributas, Nirmeda
11. Martynas, Menas / Vygintas, Suda
12. Martynas I, popiežius / Astikas, Nauna
13. Didakas, Stanislovas Kostka, Enata / Norvydas, Eirimė
14. Juozapatas, Veneranda / Romantas, Saulenė
15. Albertas Didysis, Leopoldas / Vaidila, Žada
16. Gertrūda, Gobrijonas / Vaišivydas, Tyda
17. Grigalius Stebukladaris, Salomėja / Getautas, Gilvilė
18. Konstantas, Amandas / Lizdeika, Valia
19. Elzbieta, Medana / Dainotas, Rimgaila
20. Feliksas, Eudas / Jovydas, Vyta
21. **MARIJOS AUKOJIMAS**
Kolumbanas, Amelberga
22. Cecilija, Filemonas / Steikintas, Vandra
23. Klemensas I, pop., Lukrecija / Doviltas, Liubartė
24. **PADEKOS DIENA**
Jonas nuo Kryžiaus, Firmina / Rumbautas, Kaita
25. Kotryna iš Aleksandrijos, Alnotas / Svilkenis, Germė
26. Silvestras, Petras Aleksandrietis / Dobilas, Siga
27. **ADVENTAS**
Virgilijus, Bilhilda / Skomantas, Girda
28. Sostas, Hortulanas / Rimgaudas, Vakarė
29. Saturninas, Iluminata / Daujotas, Vėla
30. Andriejus, Arnoldas / Saugardas, Linksma

“EGLUTĖ” sveikina visus, kurie švenčia vardines!